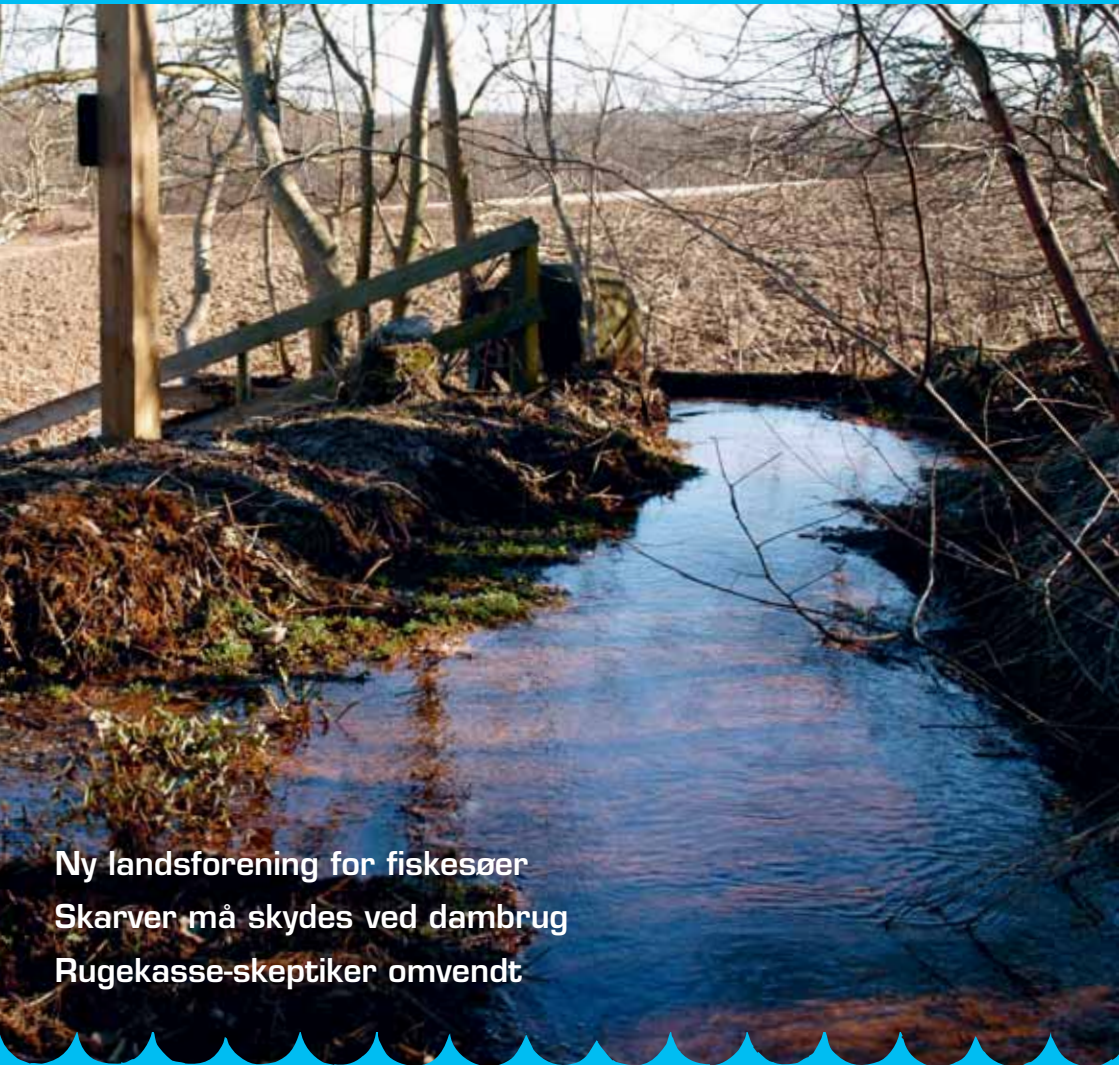

FERSKVANDSFISKERIBLADET

Udgivet af Ferskvandsfiskeriforeningen For Danmark – Anno 1902

Nr. 2 – 109. årg. marts / april 2011

**Ny landsforening for fiskesøer
Skarver må skydes ved dambrug
Rugekasse-skeptiker omvendt**

Tværfaglig interesseorganisation for
lystfiskeri – ferskvandsfiskeri – akvakultur og bredejærinteresser

Formandens leder

Vandløbsveje skal have vedligeholdelse

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark vil sende høringssvar til regeringens vandrammeplaner.

Formålet med vandrammeplanerne er, at man skal føre vandløb tilbage til så naturlige tilstande som muligt.

Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark er uforstående overfor at de største spærringer (Gudenåen og Storåen) udsættes på ubestemt tid, når andre spærringer skal fjernes nu. Regeringen – samfundet – må selvfølgelig fejde for egen dør, inden man påtvinger andre private store omkostninger.

Med hensyn til planerne om at ophøre med vandløbsvedligeholdelse, (grødeskæring m.m.) på visse udvalgte strækninger, er Ferskvandsfiskeriforeningen modstander, da vandløbsveje selvfølgelig skal have en fornuftig vedligeholdelse ligesom andre offentlige veje.

Niels Barslund

"Fiskens Dag" bliver den 10. september

Det er besluttet at "Fiskens Dag" 2011 skal afvikles over hele landet den anden lørdag i september – den 10. september.

Det største arrangement tilrettelægges på Rådhuspladsen i København, hvor foreningen Fiskebranchen vil fylde pladsen med boder, underholdning og servering, men ellers forventes

en række vidt forskellige arrangementer ud over hele landet.

Ferskvandsforeningen for Danmark har i de seneste år medvirket med særlige arrangementer på nogle af landets Put&Tak anlæg, og sådan bliver det sandsynligvis også i år. Nærmere herom vil blive oplyst i juni-nummeret af Ferskvandsfiskeribladet.

Kursustilbud for Fiskeplejemidler

DTU afvikler kursus i vandløbsrestaurering og el-fiskeri

DTU Aqua og Danmarks Sportsfiskerforbund står i den kommende tid for en række kursustilbud sammen med Ferskvandsfiskeriforeningen for Danmark. Medlemmer her fra kan altså også deltage, men du skal nok være hurtig med tilmelding, da kursusdeltaget tallet er begrænset.

Der er kursus i vandløbsrestaurering allerede den 29. april, og her er der næppe mulighed for at komme med. Til gengæld er der et lignende kursus den 23. september med mulighed for at være med.

Så har DTU et genopfriskningskursus i el-fiskeri den 14. maj på DTU i Silkeborg. Det er et kursus for sportsfiskere som indenfor de seneste ti år har erhvervet sig elektrofisker tilladelse.

Tilmeldelse hertil foregår på blanket du finder på Fiskepleje.dk

Der er også elfiskekursus for "begyndere" 29-30/ september. Om sted og tilmeldelse kan du finde oplysninger på DTUs hjemmeside.

Det er Fiskeplejen der betaler kurset, herunder også transport og ophold.

Indholdsfortegnelse

Formandens leder	2
Hvad sker der med stallingen?	4-6
Rugekasse-skeptiker blev omvendt	7-10
Gudenåcentralen solgte ulovlige fisk	11
Den rigtige vej for laksen i Storåen	13
Ny landsforening for fiskesøer	14-16
Protesterer mod rensning af okkervand	17-21
Skarven kan nedlægges ved dambrug	23-27
Pigsmerring Danmarks mindste fisk	29
Kort Nyt	30-31

- Hvorfor er stallingen i kraftig tilbagegang?

Måske nødvendigt at gennemføre totalfredning af den truede laksefisk

Tekst: Niels Jepsen, DTU Aqua

Den 1. februar havde DTU-Aqua i Silkeborg inviteret til informationsmøde om stallingen. Baggrunden var at der er iværksat et forskningsprojekt, der bl.a. skal undersøge prædationens effekt på stalling og ørred i udvalgte vandløb. De indledende sonderinger i forbindelse med udvælgelsen af vandløb, viste at stalling bestandene generelt var gået meget kraftigt tilbage. For at få et overblik over

problemets omfang og diskutere evt. tiltag, ville vi fra DTU-Aqua gerne mødes med folk fra foreninger, der har fiskevand med stallinger. Der blev derfor inviteret repræsentanter fra foreninger, der har fiskevand i Gudenåen, samt de Vestjyske åer fra Storåen og sydpå. Der kom ikke mindre end 24 personer.

På baggrund af el-fiskeri og fangs-trapporter kunne samtlige deltagere

Stallingen der er gået voldsom tilbage. Foto: DTU Aqua.

berette om en drastisk nedgang i antallet af stallinger i åerne. Nedgangen havde nogle steder været i en årrække, men det helt tydelige kollaps observeret mellem 2009 og 2010. De samlede fangster af stalling og resultaterne fra årlige el-befiskninger viste det samme billede af sunde bestande, der pludselig forsvinder. I de fleste af vandløbene var også andre fiskearter som knude og strømskalle næsten forsvundet efter vinteren 09/10. Der var desuden fra alle vandløb observationer af skarv (både store flokke og enkelte fugle) der fiske i vandløbene i de to sidste vintre. Fuglene blev længere i åerne i vinteren 09/10 end i 10/11. Desuden var der observationer af et (stigende?) antal odder og mink ved vandløbene. Der var også observationer af dårligere fysiske forhold pga. sandvandring enkelte steder, men generelt var det tydeligt at de fysiske forhold for stalling fortsat er rigtigt gode. De fleste steder var der tegn på at også ørredbestanden er gået lidt tilbage, men slet ikke som stallingen.

DTU-Aqua vil på baggrund af informationerne fra dette møde iværksætte en fokuseret monitorering (overvågning) af nogle udvalgte vandløbsstrækninger og derved håbe at kunne komme tættere på en forklaring på stallingens problemer. Foreløbig virker det mest sandsynligt at den pludselige nedgang i stalling bestandene skyldes skarvprædation forårsaget af kolde vintre. Dermed kan man forvente at hvis der kommer milde vintre og/eller skarven

bliver holdt væk fra vandløbene, vil bestanden af stalling ret hurtigt kunne genetablere sig. Det vil også blive aktuelt at gennemføre en totalfredning af stallingen indtil bestandene forhåbentlig kommer sig.

Fremtiden

Hvis vi fremover ser at skarverne i stigende grad søger føde i vandløb kan der forventes et stigende antal problemer med en stor dødelighed for vandløbsfiskene og derved mangel på fiskemuligheder.

Fra undersøgelser i Sydtykland, Tjekkiet, Schweiz og Østrig ved man at skarverne her allerede for 10 år siden var skyld i stor nedgang i stallingbestanden og her har man nogle steder med succes indført regelmæssige bortskræmnings-kampagner hvor skarverne holdes borte fra vandløbene. Det kan være at problemet med vinter-skarverne i vandløb er et forbigående problem, der hænger sammen med vejret, men kan også frygte at skarver i vandløb er noget vi må vænne os til og så må man håbe at fiskene også kan vænne sig til det!

Det er meget vigtigt at man holder tungen lige i munden og ikke begynder at give skarven skyld for alle problemer, men på den anden side er det også naivt at blive ved at tro at de mange skarver ikke påvirker fiskebestandene. Således bragte DN's medlemsblad Natur & Miljø i deres februar nummer en 4-siders artikel om skarven (Syndebuk

og Sorteper), hvor de reelle problemer bagatelliseres og fiskerne latterliggøres. Den slags artikler er med til at skærpe konflikterne og splitte en miljøbevægelse, der burde stå sammen nu, uanset om det er fugle eller fisk, man er interesseret i!

Viden om skarv og fisk: Der blev udført en del undersøgelser af skarvgylp i 90'erne, og på baggrund af disse samt en Svensk undersøgelse af fiskebestandene i to søer, blev det ofte fremført at skarvernes påvirkning ikke var af særlig stor betydning. Senere afslørede undersøgelser dog at skarverne i Ringkøbing Fjord faktisk spiste en betydelig del af både udsatte og vilde lakse- og ørredsmolt og også åd en stor andel af de små skrubber og ål, og dermed måske forhindrede etableringen af nye fiskebestande i fjorden. Det er generelt meget svært at lave gode undersøgelser af hvor meget det betyder når nogen spiser af fiskebestandene, fordi der er mange forskellige faktorer, der spiller sammen og regulerer bestandsstørrelsen. Det kan godt virke helt oplagt når man færdes ved vandet dagligt og ser flokke af skarver jage hver dag at tro at de har en stor betydning for fiskene, men at bevise det er ikke let! En god måde er at mærke fiskene med elektroniske mærker (radiosendere eller PIT (chips)) og så genfinde disse i kolonier og på rasteplasser og den slags undersøgelser udgør grundstenen i vores viden om skarvprædation. En anden måde er

at forsøge at nedbringe prædationen og se hvad der så sker med fiskene. DTU-Aqua har i nogle år fulgt søørredbestanden i Hald sø og der er en del der tyder på at den observerede nedgang i antallet af søørreder der, skyldes stigende prædation fra skarv og fiskehejre. Som en del af et Fiskepleje-projekt vil vi gerne undersøge om en nedbringelse af prædationen faktisk medfører en målelig forbedring af ørredbestanden. Derfor har vi i samarbejde med Naturstyrelsen undersøgt mulighederne for helt at fjerne skarv kolonien ved Hald Sø og se hvad virkningen af dette bliver. Det tager tid at organisere noget sådant og hvis det lykkes vil kolonien først blive fjernet i foråret 2012.

(Læs også artikel om skarver side 24-28)

Måske fjernes skarvkolonien ved Hald Sø.
Foto: Hald Sø Bådelag

Klækkebakker Rugekasser og **Lasse**

- eller historien om en mand der havde et standpunkt ... indtil

I Skive og Omegns Lystfiskerfor-
enings medlemsblad "Cardinalen"
februar 2011 - har vi lånt nedenstå-
ende artikel. Den er skrevet af Tonny
Brinch Johansen, formand gennem
25 år for Skive og Omegns Lystfi-
skerforening og er et indlæg i debat-
ten om rugekasser til udklækning af
havørreder. Vi bragte en reportage
herom i Ferskvandsfiskeribladet nr.
3 - 2010.

Tonny har været med fra starten af
fremavl af fisk til udsætning i Karup
Å for 30 år siden. Han har passeret
Trevad Ørredpark i hele den periode
parken har eksisteret. Tonny har
ikke sin viden fra universitetet men
fra hans eget arbejde med hæn-
derne i vand og sund fornuft, så når
Tonny siger god for ideen, er det
altså ikke en hver som helt, der bak-
ker det op.

Og her er så Tonny Brinch Johan-
sens artikel:

De seneste år inden Trevad Ørredpark blev nedlagt var Lasse en hyppig gæst i dambruget, dvs. han kom stort set daglig til morgenkaffe, hvor vi talte meget om opdræt og udsætning. Han mente, at måden vi gjorde det på var acceptabel men mente dog, at vi skulle tættere på det naturlige, hvis havørreden skulle klare sig og kunne reproducere sig selv., som jo må være målsætningen i sidste ende.

KÅS (Karup Å Sammenslutningen) havde i et par år lavet forsøg med plastklækkebakker som var importeret

fra USA, Disse bakker blev grundlaget for Lasses "forskning". Vi havde en masse diskussioner om brugen og effektiviteten af bakkerne og var tit meget uenige om dette. Lasse fortsatte dog ufortrødent, fik nogle æg stillet til rådighed og lavede mange forsøg med bakkerne i nogle tomme bassiner og i vandløbene.

Lasse har virkelig brugt mange timer på sine eksperimenter; bl.a. ved at lave forskellige hulstørrelser i bakkerne og ikke mindst registrering af resultaterne af de mange forsøg.

Min opfattelse af klækkebakkerens anvendelse og effektivitet var og er, at vi får alt for lidt ud af det store og tidkrævende arbejde, det er at bruge bakkerne, bl.a. tager det lang tid at "oplade" dem med æg, transport til vandløbene – opstilling på egnede steder og ikke mindst tilsyn og pasning i vandløbene.

Bakkerne er samtidig meget modtagelige for tilstopning af slam o.l., så der er ret stor dødelighed i en del af bak-

kerne, samtidig forlod meget af yngelen bakkerne med blommesækken og dermed mindskes overlevelseshancerne betydeligt. Min opfattelse om brug af klækkebakkerne er, at resultatet slet ikke står mål med det store arbejde, det er at bruge dem.

Artiklens forfatter, Tonny Brinch Johansen, med en flot havørred

Men Lasse gav ikke så let op

For halvanden års tid siden ringede Lasse; Er du hjemme, jeg kommer lige forbi og viser dig noget!

Fem minutter efter holdt Lasse udenfor med en trailer, hvorpå der stod en halv klækkerende, som var monteret med en klækkekasse, låg flydeanordning o.s.v. det så meget spændende ud, og Lasse fortalte, hvad han havde tænkt sig med "monstro-met" og kaldte

det for en rugekasse. Hans forklaring lød overbevisende, men inderst inde var jeg dog skeptisk.

Det blev vinter og tid for elfiskeri og dermed tid for at prøve rugekassen.

Den blev tøjret i Sejbæk – en liter

nybefrugtede æg – ca. 7400 stk. blev lagt i rugekassen, og så var det bare at vente og følge udviklingen.

Det gik over al forventning, æggene klækkede fint og yngelen gik rigtig godt i kassen, indtil de havde opbrugt blommesække og selv kunne forlade rugekassen. Der var stort set ingen dødelighed og med et minimum af pasning var det virkelig succes.

Efter således at have fulgt Lasses forsøg og succes med rugekassen er jeg ikke i tvivl om, at den måde at opdrætte yngel på, er vejen frem. Rugekassen, der nu er blevet forenklet, koster meget lidt at fremstille og tilsyn og pasning er minimal.

Der har altid været talt om, at opdræt og udsætning skal være så tæt på det naturlige som muligt. Der er ingen tvivl om, at afkom af vilde fisk, der er udklækket og opvokset i vandløbet, er bedre og stærkere fisk end de, der i kortere eller længere tid har opholdt sig og er blevet fodret på et dambrug.

Med rugekassen er det blevet muligt at komme så tæt på det naturlige, som man overhovedet kan komme. Hvis man vil det, så kan man fange moderfiskene i tilløbene, stryge og befrugte æggene på stedet og lægge dem i en rugekasse. Det betyder, at vi får fat i de rigtige moderfisk, nemlig de fisk der er gået op i netop det det pågældende vandløb for at gyde. Det betyder også, at den yngel der opdrættes i rugekassen, har været i netop det vandløb hele tiden og ikke på noget tidspunkt er

Lasse i sit rette element
– ved sin rugekasse i Sejbækken

blevet kunstigt fodret d.v.s. er rigtige vildfisk med stærk tilknytning til netop det vandløb, de er kommet til verden i.

Forskellen på den naturlige gydning og rugekassen er egentlig kun den, at der ud af den naturlige gydning kun er en ganske lille procentdel, der bliver til uudviklede fisk, hvorimod rugekassen kan generere over 90%.

I og med at man nu har valgt at få opdrættet vore Karup Å havørreder i et fremmed dambrug langt fra åen, er det mere nødvendigt end nogensinde

at optimere indsatsen med at forbedre forholdene for den naturlige gydning og skabe gode vækstforhold i tilløbene.

Det er man rigtig godt i gang med, idet der de sidste par år er udlagt store mængder gydegrus i Karup Å systemet.

Med det in mente tror jeg, at man fremover skal droppe yngeludsætnin-
gerne fra dambruget og i stedet satse på Lasses rugekasser i tilløbene. Det vil øge antallet af den naturlige yngel betragteligt og forøge udvandringen af vilde smolt.

NYETABLERING AF DAMBRUG – OMBYGNING AF DAMBRUG

GIVE ELEMENTER, SÅ ER DU SIKKER

**VI LEVERER OG MONTERER BETONELEMENTER
TIL ALLE DAMME, KANALER, RENSEANLÆG M.V.**

- SKRIDSIKRE GANGBÆLKER
- ELEMENTER ER STØBT I FLYDEBETON
- STANDARDLEMENTER - ELEMENTER PÅ "MÅL"
- LYNHURTIG MONTERING - TIL SELVBYGGERE, MEDBYGGERE
- GERNE I SAMARBEJDE MED DIN ENTREPRENØR

Konsulent LEIF POULSEN
GIVE ELEMENTFABRIK A/S

40 21 24 60

Tilbud-brochure-konsulentbesøg urh.

Alt træarbejde udføres i fineste kvalitet

Tuder, riste, skodder og ristepinde. Landbrugshaller - Vinduer træ og plast.

Føvling Træbyg

v/ Erling H. Viuf

Tlf. 7539 8089 - 4017 5289

Kløvermarken 3, 6683 Føvling

Gudenåcentralen solgte ulovlige fisk

Det gav bøde på 17.500 kr. at sælge ål fra Tange Sø

Gudenåcentralen, der bl.a. driver det om stridte Tangeværket har solgt ulovlige fisk og er ifølge www.sportsfiskeren.dk ved retten i Viborg blevet idømt en bøde på 17.500 kroner for ulovligt salg af fisk.

Det ulovlige salg har først og fremmest drejet sig om ål, fange i Tange Sø i perioden mellem januar 2008 og juli 2009, hvor Gudenåcentralen har videresolgt lidt mere end 600 kg. fisk til kroer, restauranter og private kunder – uden at Gudenåcentralen havde ret til videresalg.

Ud over det ulovlige salg blev Gudenåcentralen også dømt for overtrædelse af reglerne om en gros-virksomhed, fordi der blev købt ål andre steder, hvis der ikke var fangster nok hos Tangeværket. Så var det i øvrigt heller ikke lovligt, at ålene blev flået af en ansat uden procedurer for egenkontrol.

Selvom Gudenåcentralen måtte af med en bøde på 17,500 kroner, så fik virksomheden dog lov til at beholde for tjenesten af det ulovlige salg på 75.000 kroner.

EFICO Enviro 920

STØRRE TILVÆKST MED MINDRE SPILD

EFICO Enviro 920

Det bedste voksefoder til portionsørreder

EFICO Enviro samler al den nyeste viden og forskning i en pille, der sikrer dine fisk en bedre vækst, miljøet en lavere kvælstofudledning og dig en bedre økonomi.

EFICO Enviro 920 afprøves løbende i foderforsøg gennemført i samarbejde med vores kunder og udmærker sig gang på gang som testvinder på både vækst og foderkvotient.

Hvis du vil vide mere om testresultaterne, så henvend dig til din daglige kontakt hos BioMar.

TESTVINDER!

BioMar A/S · Mylius Erichsensvej 35 · DK-7330 Brande · Telefon: 97 18 07 22 · www.biomar.dk

Det går den rigtige vej for laksene i Storåen

Der er dog fortsat store forhindringer omkring vandkraftsøen i Holstebro

Det går den rigtige vej for Danmarks næstlængste vandløb – Storåen, fortæller DTU Aqua i sin seneste efterretning "Fiskepleje.dk". Det tilføjes dog, at der stadig er lang vej, før lakseplanens endelige mål om "gunstig bevaringsstatus" før en naturlig laksebestand er indfriet. Flertallet af de laks, der gyder i Storåen, er nemlig stadig resultatet af årlige udsætninger af halvårs og etårs laks.

I DTU Aquas orientering hedder det videre, at en gunstig bevaringsstatus forudsætter en opgang af ca. 1.000 laks, der ikke stammer udsætninger, og der skal være en tilstand, hvor det sikres, at bestandene på sigt ikke uddør og kan modstå enkelte dårlige sæsoner, f.eks. hvor overlevelsen af yngel slår fejl eller, at gydebestanden af andre årsager er meget lille.

DTU Aqua vurderer, at Storåens samlede potentiale er en opgang på 4.000-6.000 laks under forudsætning af, at alle forhold er optimale for laksen.

Dette er desværre ikke tilfældet i Storåen. Det skyldes blandt andet de problematiske passageforhold omkring opstemningen og vandkraftsøen i Holstebro by, både for opstrækkende

gydelaks og nedtrækkende smolt. Omkring to tredjedele af hele Storåens gyde- og opvækst områder befinder sig opstrøms vandkraftsøen, oplyses det i Fiskepleje.dk.

Der peges dog også på flere positive forhold i Storåen. Således nævnes en stor indsats for at forbedre de fysiske forhold for laksen såvel nedstrøms som opstrøms for vandkraftværket.

Dambrug bliver omlagt, så de ikke længere tager vand ind fra åen, kanaliserede stræk bliver genslynget, og historiske gydebanker bliver gendannet.

Det er Bjarke Dehli og Daniel Lindvig, der har udarbejdet rapporten, hvoraf det også fremgår, at brugen af radiotelemetri har påvist, at adskillige af de 34 mærkede laks har benyttet de tre store tilløb, Råsted Lilleå, Gryde Å og Vegen Å i bestræbelserne for at føre deres gener videre.

Danske Fiskesøer har dannet landsforening

- Vi skal vise mere mod og tage fremtiden som en udfordring, siger Kim Kølnerfeldt, Fyns Fiskevand

Tekst: Henning Nielsen

Foto: Viola Mathiasen

- Når det bliver blæsevej, er der nogle mennesker der bygger læskure, mens andre bygger vindmøller, siger Kim Kølnerfeldt, ejer af Fyns Fiskevand – og så føjer han i øvrigt til, at netop denne billedlige fremstilling med god ret kan gælde for

det nye aktiv, en gruppe tidligere put&take-ejere har taget på sig, nemlig at oprette en landsdækkende forening for ejere af fiskesøer.

Umiddelbart er der vel for de fleste næppe forskel på put&take søer og ”Fiskesøer”, men Kim Kølnerfeldt siger, der er stor forskel. Det har noget med holdninger til branchen at gøre, ligesom dem der bygger læskure eller vindmøller, når det bliver blæsevej. Begge dele kan naturligvis accepteres, men vi er altså nogle der i krisetider hellere vil tage udfordringer op og skabe nye initiativer, frem for at rebe sejlene, siger han.

Kim Kølnerfeldt er nemlig af den opfattelse, at branchen er nødt til at se frem mod nye udfordringer og betragte det, vi først og fremmest kan gøre for at give vore brugere oplevelser. På samme måde som f.eks. til en koncert, hvor folk efterhånden er indforstået med at give 6-800 kroner for at gå til en koncert eller teaterforestilling, give 25 kr. for gaderobe, og måske også gå ud og spise i samme forbindelse med

Kim Kølnerfeldt: - Danske Fiskesøer satser først og fremmest på oplevelser!

Naturen som helhed er en væsentlig del af hele området, siger Kim Kølnerfeldt.

parkeringsafgift osv. til følge. Det er simpelthen oplevelser, folk ønsker, og det skal vi i vores branche være meget forberedte på. Det at komme ud og opleve noget i naturen, måske sammen med sine børn, som man så for en tid kan få hevet væk fra computer og TV - og oven i købet få en god spisefisk med hjem – det er det, vi skal tilbyde på en rigtig god måde, siger Kim.

- Det gælder så bare om, at vi er i stand til at markedsføre vores tilbud på oplevelser, at vi er fremme med nye tanker og er i stand til at tilpasse os de udfordringer som med garanti vil komme, fastslår Kim Kølnerfeldt.

Han fortæller, at der foreløbig står 13 danske fiskesøer bag den nystartede organisation med navnet DANSKE FISKESØER. Mange flere er på vej, og ikke mindst er alsidighed og tilpasning et par kodeord.

Kim Kølnerfeldt ejer selv Fyns Fiskevand, der er omfattet af i alt ca.55.000 m2 vand, hvori der dagligt udsættes forskellige fiskearter, med fisk på op til 8 kg., bl.a. seks arter ørreder og f.eks. også gedder.

Man skulle måske tro, at gedder ikke er så velegnede i søer med andre fisk, men Kim siger, at det kun er en fordel med gedder, idet de sørger for at holde bestanden af skidtfisk nede, eller hvis der skulle svømme en kroget ørred rundt i søen, så er den hurtig geddens bytte.

Fyns Fiskeland ligger syd for Langeskov(frakørsel på den fynske motorvej afkørsel 47) og er en del af det tidligere meget omfattende fynske råstofudvindingsområde. Nu er hele området for en halv snes år siden blevet reetableret med henblik på at det skal være et stort naturområde, en

Hele Fyns Fiskeland omfatter fire søer – deraf en sø, hvor kun børn må fiske.

blanding med offentlige stier og anlæg af forskellige slags, private og offentlige områder, hvor hovedformålet er oplevelser i naturen.

Alene Fyns Fiskeland omfatter ca. 30 ha., og det er Kim Kølnerfeldts drøm at gøre det til ét samlet naturområde med de fire søer som samlingspunkter. Vigtigt er dog, at de besøgende skal have oplevelser, der overgår TV- kikkeri og anden passiv underholdning.

Af de fire søer er den ene forbeholdt børn, og her er der udsat ”portionsørreder”, og det er kun børn der må fiske her, og da alle børn skal have chancen for at få bid, må der kun fanges to fisk pr.stang.

Børnesøen er lavet for at give ungerne de allerbedste muligheder for at få fisk på krogen, og der er sat rigtig mange fisk ud i netop denne sø i ”børnestørrelse”, fortæller Kim Kølnerfeldt.

Det store område er velforsynet med borde bænke, grill m.m. og der er også på grunden et gæstehus med toilet-

ter og opholdsrum, og så er der også mulighed for at leje fiskestænger til 50 kr. for en hel dag.

Gæstehuset er ikke luksuriøst indrettet, men det er helt bevidst, siger Kim Kølnerfeldt. Dels vil folk gerne have det beskedent og enkelt, når de kommer ud i naturen, men dels er der også en meget lille del af gæsterne – vel bare 3-5 pct., der skal ødelægge, lave hærværk, eller ligefrem stjæle inventar og udstyr. Det er meget ærgerligt, men sådan er det, og det samme gælder f.eks. henkastning af affald. Jeg er dog overbevist om, at jo mere vi arbejder for at holde området i pæn stand, desto mere er størsteparten af vore besøgende også interesserede i bakke den linje op mener Kim Kølnerfeldt. Fyns Fiskeland er i teorien åbent året rundt, undtaget ved frostperiode, men ellers er det fra begyndelsen af april, der for alvor er søgning, og i løbet af en sæson fanges der 20-25 tons fisk, siger Kim Kølnerfeldt.

Store kulturhistoriske værdier er også på spil i vandplanen

Kommune vil nedlægge natur paradis, hvor kilder springer som var det lige efter istiden

Tekst: Henning Nielsen

Foto: Viola Mathiasen

Meget står på spil, når de nye vandplaner skal føres ud i livet, og mange interesser kommer i konflikt men hinanden, når kommunale embedsmænd skal udarbejde de endelige planer. I de mange orienterings- og høringsmøder der gennemføres i denne tid, får man et godt indtryk af, at der er tale om et materiale med sprængstof i, og man skal i hvert fald ikke regne med at alle bliver tilfredse.

I Holbæk Kommune har man således en vandplan med en meget gordisk knude, en plan hvor både landbrugs- og fiskeinteresser står på spil. Dertil kommer også kulturhistoriske værdier og omfattende naturinteresser, hvortil så kommer tidligere kommunale, amtslige og statslige stridigheder, der igen er brudt ud i lys lue over de gamle kommune- og amtsgrænser.

Det omstridte område hører til de meste enestående i Danmark og omfatter Elverdams-dalen syd for Holbæk, hvor der i tidligere tider – 5-600 år tilbage i tiden har - været en omfattende

Ole Olsen: - Helt vanvittigt med et rensningsanlæg!

vandkraftanvendelse til møllerier, bl.a. den verdenskendte Tadre Mølle.

Helt tilbage til den tid, da den sidste istid begyndte at lette sit tryk af kilometertykt is på Nordvestsjælland, og kilderne i området begyndte at give kildevand fra sig, er det væltet op med 2-3 kubikmeter vand i minuttet året rundt med en konstant temperatur på 8 grader. Dette fantastiske naturfænomen kan man iagttage den dag i dag, men nu har "eksperter" fundet ud af, at kildevandet indeholder okker, og så har man ment, at det ville være en god ide at bygge et rensningsanlæg, så de store mængder kildevand kunne renses, så det ville blive muligt til at udsætte fisk i vandet.

- Nej tak, vi ønsker ikke noget rensningsanlæg, siger ejeren af Danmarks trediestørste kildefeldt "Røde Kilde", fritidslandmand og IT- programør Ole Olsen, der om nogen har interesse for naturen på sin fødeegn.

Ole hjalp således i sin tid den berømte oste-direktør Poul Tholstrup, Roskilde, med et omfattende ringmærkningsarbejde af fugle. Den gang blev der anlagt et par små søer ved siden af den oprindelige møllesø. Samlet er der her senere udviklet et vidunderligt naturområde med tilholdssteder for mange fugle og dyr, bl.a. fiskeørn og odder, og der er også fisk i søerne. Nu fremgår det af vandplanen, at søerne, som planlæggerne i øvrigt udelukkende omtaler som "bassiner", skal tørlægges, og så skal der opføres et kostbart

rensningsanlæg, så de store mængder kildevand kan blive rensset for okker.

- Fuldkommen vanvid, fastslår Ole Olsen, som i øvrigt har åbnet sin ejendom med den spændende natur op for

alle interesserede. Der er lige en enkelt men meget vigtig ting, de besøgende skal være opmærksomme på, nemlig de i alt 27 kilder som "Røde Kilde" omfatter. Flere af dem er meget dybe,

bundløse og livsfarlige, så man skal absolut holde sig til stierne – eller kontakte ejeren for at få nærmere oplysninger. Man kan også besøge sporet ved Hestemøllegård på nogle af de offent-

Dette naturområde skal ifølge planlæggerne tørlægges.

lige arrangementer i årets løb. Møllen på Hestemøllegaard i Elverdamsdalen var oprindelig Europas største med et vandhjul på 9,20 meter i diameter og en energi på 18 hestekraft.

- Det bliver ikke uden omkostninger at skulle rense 2,50-3 kubikmeter vand i minuttet, siger Ole. Det svarer til en vandmængde til hele Holbæk bys forbrug, og det er helt hen i hampen

at rense så betydelige vandmængder, bare for at der kan leve fisk i vandet, siger Ole, som i øvrigt også henviser til, at Fiskeriinspektoratet i Roskilde har fastslået, at der ingen fiskeriinteresse er i vandet fra "Røde Kilde".

- Vi har også Danmarks eneste akvadukt – et bygningsværk, hvis oprindelse går tilbage til 1609, hvor et vandløb går ind over et andet vandløb, fortæl-

Akvadukten, hvis spor går helt tilbage til 1609

ler Ole Olsen. Der har været tale om et formidabelt bygningsværk, hvor vandet er løbet i en 3-400 meter lang rende af klinet blåler - videre i en akvadukt over Elverdamsåen og ind i møllesøen.

Foreløbig er der protesteret mod det nye rensningsanlæg, myndighederne har tænkt sig at opføre, for at fjerne okker fra kildevandet, og der er nu også politiske røster fremme om, at det måske ikke er den klogeste idè med et rensningsanlæg i kommunens vandplan.

Det skal blive spændende at følge det videre planlægningsarbejde af vandplanen i både Holbæk og mange andre kommuner, hvor store og følsomme emner garanteret vil brydes.

*Ole Olsen på trappen til Danmarks
tredjestørste kildevæld*

Alle former for transport af fiskeaffald

BJARNE'S FISKETRANSPORT

Dalsvinget 8 · 7200 Grindsted · Tlf 75 32 37 11 eller 40 94 90 66

Annoncepriser

1/1 side (131 x 192 mm)	kr. 2.000,-
1/2 side (131 x 94 mm)	kr. 1.200,-
1/3 side (131 x 60 mm)	kr. 1000,-
1/4 side (131 x 44 mm)	kr. 800,-

Alle annoncepriser er inkl. 4-farver og ekskl. moms.

Al henvendelse vedr. annoncer rettes til: Niels Lauritsen, Silkeborg Bogtryk, Postbox 305, 8600 Silkeborg, Tlf. 4698 1592, e-mail: nl@silkeborg-bogtryk.dk

Annonceindleveringsfrist

Ferskvandsfiskeribladet udkommer 6 gange årligt.:
15. februar, 15. april, 15. juni, 15. august, 15.
oktober og 15. december.

**Sidste frist for rettidig
indlevering af annoncer, er den
20. i måneden før udgivelse.**

FERSKVANDSFISKERIFORENINGEN for Danmark

Formand

Niels Barslund (ansvarshavende redaktør)
Vormstrupvej 2, 7540 Haderup.
Tlf. 9745 2046 · Mobil 29 26 51 11
nb@ferskvandsfiskeriforeningen.dk

Næstformand

Max Thomsen, Gl. Viborgvej 405, Ålum,
8900 Randers. Tlf. 8646 6053-2081 6053
maxgjerrild@elromail.dk

Medlemsskab og kontigent

Personligt medlemsskab kr. 475,- årligt
(inkl. Ferskvandsfiskeribladet)
Foreningsmedlemsskab kr. 870,- årligt
(afhængigt af medlemsantal)

Kontorhjælp

Gitte Underbjerg, N.P. Danmarksvej 79,
8732 Hovedgård. Tlf. 5124 0211
gun@ferskvandsfiskeriforeningen.dk
Telefontid alle hverdage kl. 08.00-13.00

Aqua-Dam

Jens Kristian Nielsen, Toftvej 14, 6950 Ringkøbing
Tlf. 97 32 60 77 · Fax 97 32 61 77
aquadam@post9.tele.dk

Bestyrelse

Akvakultur

Jürgen Vogt tlf. 5174 4618
Ove Ahlgreen tlf. 7577 0515
Ole Valgaard Holang tlf. 7577 0151
Søren Lauritsen tlf. 8657 0506

Erhvervsfiskere

Leif Olesen tlf. 7578 2201

Lystfiskere

Max Thomsen tlf. 8646 6053
Hilmar Jensen tlf. 4029 6881
Torben Salling tlf. 9868 3381
Bjarne Bach tlf. 6029 0828
Torben Buchardt Jensen tlf. 9814 6697

Bredejere

Schneider Philipsen tlf. 9745 2271
Niels Barslund tlf. 9745 2946

Status for skarven i Danmark:

Skarven kan nedlægges ved dambrug og put&take

Den nye forvaltningsplan åbner også mulighed for bekæmpelse af skarven i vandløb, hvis udtrækkende smolts bliver jaget

Af Niels Jepsen, DTU-Aqua & Thomas Bregnballe, DMU, Århus Universitet:

Antallet af skarver, der yngler i Danmark steg kraftigt op gennem 1980'erne, og siden har der været konflikter mellem fiske(ri)interesser og skarverne. Først var det bundgarnsfiskerne, der fik skarvens appetit at føle, når de fandt vej til tag-selv-bordet i bundgarnene langs kyster og i fjordene. Fiskerne forsøgte at holde skarverne væk ved at overdække garnene og ved at røgte garnene tidligere end normalt og der blev også af og til skudt efter fuglene. I samme periode, blev forholdene for bundgarnsfiskerne dårligere med færre ål, svigtende skrubbefangster og lavere priser. Derfor ebbede denne konflikt ud i takt med at bundgarnsfiskerne forsvandt og i dag er der kun få tilbage, der lever af dette fiskeri. I hele perioden siden sidst i 80'erne har også fritidsfiskerne oplevet stigende problemer med skarv i redskaber og som direkte konkurrent i fiskeriet. Der er mange

fiskere, der mener at skarverne bærer en del af skylden for manglende rekruttering til de kystnære bestande af skrubber, isinger, ålekvabber og torsk.

For at afhjælpe konflikten, blev der nedsat en gruppe af interessenter og eksperter for at diskutere mulige løsninger og formulere en national forvaltningsplan. Planen kom i 2002 og gav for første gang muligheder for at skarven under visse forhold kunne reguleres. Det er Naturstyrelsen, der er ansvarlig for forvaltningsplanen og som giver tilladelser til beskydning og iværksætter oliering af skarvens æg i visse kolonier, så der ikke kommer unger af æggene.

Efter at de første reguleringstiltag

var trådt i kraft stabiliserede skarvbestanden sig og var fra 1993 til 2006 omkring 39.000 ynglende par i Danmark og blev på det niveau i 12 år frem til 2005. Siden da har der været en svag nedadgående tendens, der måske skyldes reguleringen. Det kan dog også skyldes mangel på føde, da der har været tegn på at fuglene i nogle kolonier i perioder sulter.

Status for bestanden

Efter den kolde vinter 2009/2010, sås et stort fald i antallet af ynglende skarver og der optaltes kun 28.000

*Vintersulten skarv, forsøger at sluge død ål.
Foto: Allan Guido Nielsen*

at mange fugle er i for ringe kondition til at yngle (ynglesæsonen springes over). De skarver, der i stigende antal har valgt at overvintrere i DK har helt sikkert haft det meget svært de sidste to vintre (se fotos).

Den nyeste revision af Forvaltningsplanen kom i 2009 og indebærer bl.a. at man nu kan søge om tilladelse til at bortskræmme skarver fra steder hvor

*Forslugen skarv, fundet drivende i Gudenåen, kvalt i 50 cm gedde.
Foto: Michael Holm*

reder i 2010, en nedgang på ca. 15% fra året før! Til gengæld var der i 2010, 65 kolonier. Det er faktisk rekord, før var der højst 62. Stavns Fjord kolonien er nu landets største med 2580 reder. Ynglebestanden er således spredt mere ud end før! De sandsynligste årsager til nedgangen: Kulde og is helt hen til først på foråret i store dele af skarvernes overvintringsområde medfører øget dødelighed også blandt ynglefugle og

de kan gøre betydelig skade, ved at beskyde dem. Det blev indført efter det blev dokumenteret at der kunne forekomme store indhug i smoltene når de vandrer gennem de nedre dele af åen og fjordene. Man kan også få tilladelse til at nedlægge skarver uden for ynglesæsonen ved faststående fiske-redskaber, dambrug og P&T søer. I det hele taget er der i planen taget hensyn til vigtige områder og fiskearter.

"Med udgangspunkt i erfaringerne med den hidtidige forvaltningspraksis anviser planen følgende forvaltningsredskaber:

- At Skov- og Naturstyrelsen på egne arealer kan forhindre nye kolonier i at opstå ved for eksempel at oliere æg eller fjerne reder.
- At Skov- og Naturstyrelsen kan give private lodsejere tilladelser til at nedlægge fugle samt til oliering af æg og fjernelse af reder for at undgå dannelsen af nye kolonier.
- At Skov- og Naturstyrelsen kan give private lodsejere tilladelser til indgreb i eksisterende kolonier.
- At Skov- og Naturstyrelsen kan give foreninger, lodsejere og andre tilladelser til at nedlægge skarv som et led i bortskræmning i forbindelse med udtræk af ungfisk af laks og ørred fra vandløb.
- At fiskere har en generel tilladelse til at nedlægge skarver indenfor 1.000 meter fra faststående fiskeredskaber udenfor ynglesæsonen.

Antal reder 2010

Placeringen af skarvkolonier i 2010 (T. Bregnballe, DMU)

- At ejere har en generel tilladelse til at nedlægge skarv ved dambrug og fiskesøer.
- At Skov- og Naturstyrelsen i særlige situationer kan give tilladelser til at nedlægge skarv som et led i bortskræmning i vigtige områder for fisk.”

Hele planen kan hentes på: <http://www.naturstyrelsen.dk/NR/rdon-lyres/F58B510C-0DA1-48C7-912A-7CB5C5F5EBF3/0/Skarvforvaltningsplan.pdf>

Der blev givet 7 tilladelser til regulering af skarv ved vandløb i 2010. Og der er allerede indløbet en del ansøgninger i 2011. Det kan være en lidt besværlig omgang at få tilladelse og aftaler på plads med lodsejerne, men Naturstyrelsen er behjælpelig med råd og vejledning.

MacroVital®

MacroVital®

- den dokumenterede immunostimulant

Nu også med dokumenteret effekt mod rickettsia (*P. salmonis*):
(Aquatic Health, Chile, dec. 2004)

- Klart reduceret dødelighed
- Stærkt forbedret tilvækst (+ 50%)
- Fuldstændig bekæmpelse af smitten

NYT!!

MacroVital® kræver ingen tilbageholdelsestid.
For maksimal, forebyggende effekt anbefales brug 1 uge pr. måned.

VETREPHARM A/S
Postboks 16 · Øgelundvej 7 · Blåhøj · 7330 Brande
Tlf. 7534 5344 · Fax 7534 5211 · vp@vetrepharm.dk · www.vetrepharm.dk

Med tryk på forskellighed

Vi er engagerede i vore kunders forretningsudvikling og kommunikationsbehov. Det gælder både den mindre lokale kunde – og større samarbejdspartnere med krav til effektivitet og volumen.

prepress
offset
digitalprint
postpress
distribution
Internet

Stagehøjvej 27 · 8600 Silkeborg · Tlf. 8682 1655
www.silkeborg-bogtryk.dk

Pigsmerling kendes kun fra Sydsjælland og Fyn

Og dog – her en pigsmerling fra Hvilested i Jylland

Pigsmerling findes i tre vandløbs-systemer på Fyn, nemlig Odense Å, Stavis Å og Vindinge Å. På sjælland lever arten i Susåen, Tude Å, Halleby Å og Køge Å. – og så er pigsmerlingen også genfundet i Maribo Sønder sø på Lolland.

Nu er det heller ikke nogen let fisk at finde, den er i virkeligheden en af de allermindst fisk i Danmark og bliver kun 5-10 centimeter, og om dagen ligger den nedgravet i bunden, mens den er aktiv om natten. I Jylland forekommer fisken ikke – den er i hvert fald aldrig blevet registreret i jyske søer eller vandløb – så kik efter den... for det kunne jo være.

Den fisk, vi bringer på fotoet nedenfor, stammer fra Køge Å, men den er dog fotograferet i Hvilested i Jylland, hvor vores meget fiskeinteresserede Bernt Renè fra Hvilested Dambrug også forsøger sig med denne lille fisk i sine akvarier. Så hvis du kommer ud for den et eller andet sted, så skulle du nu kunne genkende den.

Naturstyrelsen skriver, at pigsmerling lever bl.a. af smådyr. Den foretrukne bundtype er sand men den findes også på mudderbund, og så skal der være en rigelig forekomst af vandplanter, og fisken skal kunne vandre frit i vand-systemet mellem gydeområderne og opvækstområderne.

KORT NYT

Vejle Å blev længere

Vejle Å er blevet ½ kilometer længere ved en omlægning nord for Egtved. En stor del af det nye åløb er udlagt som gydeområde, og omlægningen omfatter i alt en strækning på et par kilometers længde gennem et meget smukt og velbesøgt naturområde.

Genopretningen giver både flere gydepladser og fiskepladser, og Vejle Kommune, der står for forbedringen, regner med at investeringen på 2,5 millioner kroner vil trække nye lystfiskere til fra hele landet og fra både Norge, Sverige og Tyskland.

Den endelige indvielse af det nye åløb finder sted til sommer.

Stor bøde for gylleforurening

En landmand fra Sydfyn er blevet idømt en bøde på 30.000 kr. for at have forurenset Fyns reneste vandløb – Stokkebækken – i april sidste år, skriver Svendborg Netavis, som også fortæller, at der er tale om en meget stor bøde, idet normal straf for en tilsvarende forseelse ville være 10.000 kr.

Ud over bøde kommer der også et erstatningskrav fra Svendborg Kommune for arbejdsindsats for at begrænse skadens omfang.

Sammenslutning langs Stor Å

Lystfiskere, konsortier og lodsejere langs Stor Å er gået sammen i en ny forening som kan varetage fælles interesser overfor offentlige myndigheder. Formålet er at samle alle fiskeriforeninger/konsortier og lodsejere, der har fiskevand i Stor Å-systemet med det formål at skabe fælles samarbejde overfor myndighederne og andre interessegrupper til gavn for fiskebestanden i hele å-systemet.

Man vil også som målsætning have at forbedre mulighederne for selvproducerende fiskebestande i Stor Å-systemet. Baggrunden og nødvendigheden for stiftelsen af den nye forening har været forvaltningen af den meget omstridte laksekvote i vore vandløb i Jylland, fastslår initiativerne i en pressemeddelelse.

Villestrup Å har det bedste vand

Villestrup Å er udnævnt til et af de bedste vandløb i Danmark, fortæller Randers Amtssavis.

Begrundelsen er den særdeles gode vandkvalitet som er en sammenligning med vand vi kun kender fra bjergvandløb i udlandet

Det er biolog og naturvejleder Morten

Hansen, der sammen med en række andre naturelskere har udarbejdet en liste over de bedste vandløb i landet, og her kommer Villestrup Å altså ind på førstepladsen på strækningen fra sit udspring ved Blåkilde Mølle til udløbet i Mariager Fjord.

Opdræt af laks går i land i Hirtshals

Det er DTU-Aqua, der meddeler dette, efter at Fødevareministeriet har tilsagn om støtte til et projekt, der skal undersøge mulighederne for at udvikle modeldambrugskonceptet fra ferskvand til saltvand.

Ifølge DTU er målsætningen at kunne producere flere fisk men med samme eller lavere udledning af kvælstof til naturen.

Projektet løber over fire år og indledningsvis vil der blive fokuseret på land-baseret opdræt af store regnbueørreder i saltvand. To år senere skal projektet udvides til at teste saltvandsopdræt af Atlanterhavs-laks på landjorden.

Bag projektet står DTU Aqua, Nordsøen Forskerpark, Bio Mar A/S, AquaPri, Billund Akvakultur og RK Plast.

Viborg har taget et nyt standpunkt i Tange-sø sagen

Viborg Kommune har ændret standpunkt i meget den omdiskuterede sag om Tange Sø.

Ifølge Viborg Folkeblad går formanden for kommunens Klima- og miljøudvalg Jens Ravn(s) nu ind for at man godt nok bevarer Tange Sø, men at der til gengæld etableres et langt omløbsstryg ved Tangeværket.

Jens Ravn siger til bladet, at Viborg selvfølgelig vil bevare Tange Sø til glæde for alle de, der har kæmpet for bevarelsen, og vi kan samtidig tilgode en mindre, men ikke desto mere ihærdig gruppe: lystfiskerne, med det lange omløbsstryg.

Gudenåcentralens bestyrelsesformand, Bent Kornbek, kalder den slags udtalelser for "grus i maskineriet" og han undre sig meget over, at Viborg Kommune nu fuldstændig har skiftet kurs og lægger afstand til den velvilje, Gudenåcentralen tidligere har nydt til Bjerringbro og Viborg kommuner.

REPARATION AF DAMBRUG

Udførelse af nye kummeanlæg
Indhent uforbindende tilbud.

HEE ENTREPRISE A/S
- den totale løsning

Holstebrovej 79, Hee, 6950 Ringkøbing
Tlf. 9733 5360 / 9732 1274 Fax: 9733 5560
info@hee-entreprise.dk www.hee-entreprise.dk

Alt til dambrug hav- og ålebrug

klækkeudstyr
transport og sortergrej
iltfordelere

arbejdstøj
sko
tøvl

foderautomater
fugleværn
aluplader
baljer
spande
handsker

Sæt X i kalenderen
Vi gentager succesen og
holder dambrugsmesse
den 15. og 16. juni

Alt i plastrør og slanger
og tilhørende fittings

Vi er med til at sikre bredden

MIDTJYSK AQUA ApS

Vestermarken 3 • 8765 Klovborg • Tlf. 70 23 12 18 • Fax. 76 59 50 20

Se netbutikken på: www.midtjysk-aqua.dk

B

DANMARK

PP

FERSKVANDSFISKERIBLADET

REDAKTION

Henning Nielsen
Halsebyvej 30, 4220 Korsør
Tlf. 5838 7225
henviol@dlgtele.dk

INDLEVERINGSFRISTER

Indlevering af redaktionelt stof og annoncer til næste
blad skal ske seneste **den 20. maj 2011.**

TRYK

Silkeborg Bogtryk
Stagehøjvej 27, 8600 Silkeborg
Tlf. 8682 1655

ANNONCER

Henvendelse vedr. annoncer til Niels Lauritsen,
Silkeborg Bogtryk
Tlf. 4698 1592
nl@silkeborg-bogtryk.dk

Stof til bladet indsendes til redaktionen som e-mail, på
diskette eller CD-ROM.

Bladet påtager sig intet erstatningsansvar som følge af
trykfejl i annoncer.

Bladets artikler udtrykker ikke nødvendigvis foreningens
officielle politik.

Forsidefoto:

Det okkerfyldte kildevæld "Rødkilden" ved Elverdamsåen
Foto: Viola Mathiasen

FERSKVANDSFISKERIBLADET

N.P. Danmarksvej 79
8732 Hovedgård

